

ΕΥΝΟΟΜΕΝΗ ΠΡΟΛΗΡΟΤΕΑ

Κύπρος Σελίνια... 8.

Πρωτεύουσα... 10

Πηγάς δέον να γίνηται πρὸς τὸν

ὡς καὶ πᾶσι ἀποδοίξει πληρω-

νὰ φέρη τὴν ὑπογραφήν αὐτοῦ.

NEON ΕΘΝΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

Διευθυντής καὶ ἐκδότης:
ΚΛΕΟΒ. Ν. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΤΗΣ

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Καταχωρίζονται κατ' ἀποκοπήν.

Ἀρθρα σύμφωνα τῷ προγράμματι τοῦ

«Νέου Ἐθνους» καταχωρίζονται δωρεάν

Ἡ σύνταξις δὲν εὐθύνεται διὰ τὰς γνώ-
μας τῶν ἀνταποκριτῶν τῆς.

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΑ ΚΙΝΕΙ.

σοφὸν τοῦτο λόγιον τῶν προγ-
γῶν πρέπει ν' ἀνὰ μ. ἡσώμεν προ-
ποῦ περὶ τῆς οἰκονομικῆς κατα-
στάσεως τῆς ἡμετέρας ἡμῶν καὶ νὰ συμ-
βουλεύμεν πᾶσι τοῖς ἐνδιαφερομένοις
ἀνθρώποις ὅτι πρέπει πᾶς
ὅπως ἐν πάσῃ περιστάσει νὰ μὴ
παύηται μόνον εἰς τὴν ἐξ ὕψους
ἐπιστάσεως, ἀλλὰ νὰ πράττει καὶ νὰ ἐ-
ργάζεται πᾶν τὸ ἐφ' ἑαυτῷ πρὸς κατάρ-
τησιν ἀνθρώπων παρεμβαλλομένων
πρὸς τὴν ἐν τῇ περὶ βίου δεινῇ δια-

τάσει ἐν Κύπρῳ. πᾶς τις αἰσθάν-
εται ὅτι ἐδιδάσθη ἡ θέσις ἐκαστοῦ
ἐκ τῶν λόγων κοινωνικῆς οἰκονομίας,
κατὰ δὲ αἰσθάνονται τοῦτο οἱ γε-
νῆται τῆς νήσου. Ἡ ἔξις τοῦ ἐμμένειν
ἀπαλαιωμένοις μεθόδοις γεωργίας
καὶ καλλιέργειας, ἥτις πάντοτε ἐ-
κινήθη ἐν Κύπρῳ, τῶν διημετριά-
σας τὴν παραγωγὴν ταύτην τοὺς παραγω-
γῆς τὴν μᾶλλον στενὴν κα-
ταστάσιν καὶ κατέστη πλέον ἀπα-
νητὸν νὰ σκερθεῖ ὡρίμως ἐκαστος
αὐτῶν, πῶς εἶνε ἀνάγκη νὰ μεταβά-
λῃ τῆς παραγωγῆς τῶν, ἵνα δυ-
νῇ νὰ παλαίσῃ πρὸς τὸν δεινὸν ἀν-
ταγωνισμὸν εἰς τὸν ὑποβάλλονται οἱ ἀ-
νταγωνιστὰς γεωργοὶ καὶ παραγωγῆς. Πρέπει νὰ
ἐργασθῇ ἵνα προτιμηθῶσιν ὑπὸ
τῶν γεωργῶν τὰ προϊόντα ἐκείνα, πρὸς
τὸ ἴδιον τῆς νήσου εἶνε φύσει ἐ-
κλεκτικὸν καὶ ὧν αἱ τιμαὶ εἰσὶν εἰς
ἐξουσίαν.

Βεβαίως ἐάν ἡ Κύπρος κατεῖχε
ἐξουσίαν, οὐχὶ δὲ μόνον φιλοφ. νόμου
ἐκ τῆς γεωργικῆς, θὰ ἦτο ἔργον
τοῦ νὰ διαφωτίσῃ περὶ τοῦ ἐν λόγῳ
ὑμῶν τοῖς γεωπόνους. Ἀτυχῶς
οὐδὲν μέχρι τοῦδε εἶδμεν δημο-
φιλῶν ὑπὸ τῶν τοῦ Συμβουλίου τοῦ
ὑμῶν, ὧν ἐκαστος εἶνε ἄλλως
ἀποσχολώτατος, καὶ φαίνεται ὅτι
ἐργάζονται μόνον διαλογίζονται περὶ τῆς
κατὰ τῆς ἐργασίας, ἐν ᾗ ἀπλῶς
καὶ τὰ ἐντυπία μὲν τοῦ Συμβουλίου
τοῦτο ἔχουσιν ἀνάγκη νὰ πειθῶ-
νται ὑπὸ ἐιδικῶν πινυ κατέχοντες
τῶν τὰ φῶτα τῆς γεωργικῆς ἐπι-
στήμης.

Τοῦλάχιστον ἡ δημοσιογραφία κα-
θῆκον ἔχει νὰ διαδώσῃ ἰδέας τινὰς ἐμ-
πρακτοῦς ἐλπίζουσα ὅτι ἐκ τούτων
θέλουσιν καθοδηγηθῇ οἱ γεωργοὶ πρὸς
τὴν αὐτῶν ὠφέλειαν καὶ ἐν γένει τῆς
νήσου. Τὸ κυριώτερον εἶδος τῶν ὁποίων
καλλιέργεται σήμερον μετὰ κέρδους,
εἶνε ὁ ἀνυδρῶς, καὶ ἐποὶδῶν τε ἡ γῆ
εἶνε ἐπιθετική δὲν πρέπει οἱ γεωργοὶ
ν' ἀμελήσωσιν τὴν καλλιέργειαν αὐτοῦ,
ἐπίσης δὲ καὶ τὴν τοῦ μαυροκόκκου, οὗ
ἡ ἐξόδουσις ἐν Αἰγύπτῳ εἶνε καὶ ἀσφα-
λής καὶ ἐπικερδής. Ἀλλὰ καὶ ὁ λιγ-
σπορὸς καλλιέργησις ὑπὸ τινῶν πέρ-
σι καὶ ἐφ' ὅσον εἰς μέρη, ἐνθα πρῶτον
δὲν ἐσπείρετο, ἀπὸ τῶν αὐτῶν ὠφέ-
λειαν ἔκαστον καὶ τοιαύτην, ὥστε τὸ ἐ-
περχόμενον ἔτος νὰ σκέπτονται ὅπως
σπείρουν ἐξ αὐτοῦ πλείστας χάρις.
Πρὸς δὲ τοῦτοις εἶνε ἀνάγκη νὰ γείνη
γνωστὸν, ὅτι πρὶν ἄλλοτε ἐπικερδέ-
στατον γὰρ τόπω, ἦτο τὸ ἐρυθρόδανον
(ριζάρ), ἀνέκτητε πάλιν τὴν προτέραν
αὐτοῦ ἀξίαν, ἥτις εἶχεν ἀπολέσῃ ὡς
ἀντικατασταθὲν διὰ τεχνικῶν ὕλων,
ἀποδοῖαι ὅμως, ἐπὶ τέλους εὐρίθηναν
πληθύνει καὶ ἀκατάλληλοι. Τὴν
σήμερον ἔμποροι ἐν Λάρνακί, εἶνε πρό-
θυμοι νὰ ἀγοράσωσιν εἰσδηλοῦντες πο-
σὸν ἐρυθρόδανον προτιμῶν αὐτοῖς πρὸς
ὁ 1)2 γρόσια τὴν ὁλὴν, ἥτοι τὴν κα-
λαιάν αὐτοῦ τιμὴν. Ἀτυχῶς ὁ σπό-
ρος ἡ καὶ αἱ ρίζαι τοῦ προϊόντος
τούτου ἐξέλιπον ἐκ τῆς νήσου, ἀλλὰ
μετὰ τινος προσπάθειας πιστεύομεν ὅ-
τι εἰ καλλιέργηται τοῦ εἶδους δύνανται
πιθανῶς νὰ εὐρωσιν εἰς τοιοῦτον εἰς
τὰ μέρη, ἐνθα ἄλλοτε ἐκαλλιέργητο,
ἵνα κατὰ μικρὸν ἐκπαλωθῇ καὶ πάλιν
ἡ παραγωγὴ τοῦ ἐρυθρόδανου, ἐξ οὗ
πρὶν ἡ Κύπρος ἐπορίζετο πολὺν πλοῦ-
τον. Ἐν τέλει δὲ πρέπει πάντες νὰ σκε-
φθῶμεν, ἵνα ἐξεύρωμεν νέαν εἰδὴ πα-
ραγωγῆς ἐκ κλιματικῶν παρεμπερῶν
τῶν ἡμετέρων, ὅπως δινηθῇ ὁ τόπος ἡ-
μῶν νὰ σωθῇ ἐκ τῆς ἐκπεπλοῦστος
πάντοτε καταστροφῆς, ἀλλὰ πρὸς τοῦ-
το ἀπαιτεῖται νὰ μὴ καθυστερῶμεν ὑπὸ
μυθιστολογίας, ἐν ᾗ ἅπας ὁ λοιπὸς κό-
σμος, καὶ ἐν αὐτοῖς τῆς πέριξ ἡμῶν,
κινεῖται, ἐργάζεται καὶ ἐργάζεται κατὰ
νέας μεθόδους καὶ συστήματα, ὧν ἂν
νῦν ἡμεῖς θὰ ὑποληθῶμεν ἐν τῷ ἀ-

γῶνι, ἀποκρίνοντες οὕτω πρεπόντως
τὰ ἀντίποινα τῆς ὀλιγοψυχίας καὶ τοῦ
δυνου ἡμῶν.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
ἐπὶ τῇ παιδαγωγικῇ καὶ τοῦ νεωτέρου
διδασκικοῦ συστήματος.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου.)

Ἡ ψυχὴ, καθ' ἑαυτὴν ἐξεταζομένη,
δὲν εἶνε ἀδρανὴς τις οὐσία, δυναμένη
δ' ἐνός καὶ μόνου ἄλλοις νὰ ριζῇ
εἰς τὸ δι' αὐτὴν ἐφικτὸν τῆς προαγω-
γῆς σημείον, δὲν εἶνε δημιουργημα
διὰ μιᾶς καὶ ἐφ' ᾧ πᾶς τελειοποιούμε-
νον εἶνε ἀπ' ἐναντίας ἀθροισμα σπερ-
μάτων καὶ δι' ἑαυτὴν ἐκδηλουμένων
καὶ ἀναρρῶντων κατὰ μικρὸν καὶ διὰ
τοῦ χρόνου, εἶνε δὲ ἐν ἐνεργείᾳ κατ'
Ἀριστοτέλην, εἰς διηλεκτὴ ὑποκείμενον
κίνησιν, κατὰ τὴν ἐκφύσιν τῆς ἐπο-
χῆς μας. Ἐκ τούτου ἐπιτεταται ὅτι σκο-
πὸς τῆς παιδαγωγίας δὲν εἶνε μόνον
ἡ μετάδοσις γνώσεως εἰς πνεῦμα ἐ-
σχηματισμένον ἤδη καὶ ἐτοιμὸν νὰ
τάξῃ, ἀλλὰ κυρίως ἡ μόρφωσις
τοῦ πνεύματος τούτου. Πρὶν ἢ φρον-
τισῶμεν νὰ στολίσωμεν δι' ἐπίπλων
οἰκίαν, πρέπει νὰ κτίσωμεν αὐτήν, πρέ-
πει νὰ σκερθεῖμεν περὶ τοῦ ἀρμοδιω-
τέρου τῆς κατασκευῆς τῶν διαμερι-
σμάτων τῆς τρέπου, ὅπως ἐκαστος
τῶν ἐπίπλων κατέχη τὴν ἀρμοδίω-
σαν αὐτῷ θέσιν. Ἐκ τῆς ψυχολογι-
κῆς ταύτης ἐρμωμένης ἀρχῆς, συμπε-
ραίνομεν ὅτι, δέον νὰ καταδικασθῇ
πᾶσα παιδαγωγικὴ μέθοδος, ἥτις ἀνεῖ
τῆς βοήθειας τοῦ χρόνου καὶ τῆς βα-
θμιαίας τῶν διανοητικῶν δυνάμεων ἀ-
ναπτύξεως θέλει νὰ ἐγγράσῃ εἰς τὸ
πνεῦμα, ἐν βραχεὶ διαστήματι καὶ διὰ
μέσων ἀτελεσφόρων, τὰ τῆς παιδαγω-
γίας διδάγματα, ἥτις θέλει νὰ τελειο-
ποιήσῃ τὸ ἔργον τῆς διὰ μιᾶς φανταζο-
μένη, ὅτι ἡ παιδαγωγία συνίσταται εἰς
τὴν ἀπλὴν μόνον τῶν μαθημάτων δι-
δασκαλίαν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς προγενετέ-
ραν τοῦ πνεύματος διάπλυσιν.

Ἡ πρὸς τὰ πρόσω τῆς ψυχῆς περὶ αἰ-
εῖς νόμος γενικὸς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ
πρόδοξος τῆς ἔχει τοὺς ἰδίους αὐτῆς ὁ-
ρῶντας τὰς διαρκῆς, φυσικῆς, καὶ ἀ-
ναλλοίωτος κανονίζει τὴν ἀνάπτυξιν
τῶν διαφόρων τῆς ψυχῆς ἰδιοτήτων.

Ὅπως ὑπὸ νόμων προαιωνίων ἐκαναγ-
καζόμενον τὸ φυτόν ἐξέρχεται ἐκ τοῦ
καρπού, ὅστις τὸ περιβάλλει καὶ σφά-
νει βαλμηδὸν εἰς τὸ ἀνθῆ. τὸν ὕστα-
τον, τῆς ὑπάρξεως τοῦ σκοποῦ, οὕτω
κανονικῇ τις διαδοχῇ ἐνεργειῶν πα-
ρατηρεῖται εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῶν
ψυχικῶν δυνάμεων, καὶ ὁ ἄνθρωπος
ἀνέρχεται ἀνεπιστήτως καὶ δι' ἄλλη-
λοδιδάσκων βαθμίδων ἐκ τῆς αἰσθη-
τικῆς εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν, ἐκ
τῆς ζωῆς τῆς ὕλης, εἰς ἐκείνην τῆς
διανοίας.

Ἰνωρίζομεν ὅτι τὸ πνεῦμα μεταβαί-
νει ἐκ τοῦ ἀπλοῦ εἰς τὸ σύνθετον, ἐκ
τοῦ ἐνεργικοῦ εἰς τὸ γενικόν. Ὁ
παιδαγωγὸς λοιπὸν κατὰ τὴν διανο-
μὴν τῶν διαφόρων τῆς διδασκαλίας
ἀντικειμένων πρέπει ὅσον οἶόν τε νὰ
συμμερφῶται μετὰ τὴν φυσικὴν ταύτην
τάξιν, ὅφρῃ νὰ προτάσῃ τὰ μέρη
τοῦ ὅλου, τὰ ἀποτελέσματα τῶν αἰ-
τιῶν ἢ τῶν προκαλούντων αὐτὰ νό-
μων. Τὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας πνεῦ-
μα ἀναγκάζομεν πολλάκις νὰ ὑπο-
βάλληται εἰς ἐργασίαν ἀνωτέρα τῆς
δυνάμεώς του, ἐσφαλμένης ἢ ἀνεπαρ-
κεῖς περὶ τῶν πραγμάτων σχηματί-
ζει ἰδέας. Ὁ διδάσκων εἰς πάντοτε
νὰ ὁδηγῇται ὑπὸ αὐτῆς τῆς φύσεως
τῆς πρώτης καὶ τιμαλφεστέρης παι-
δαγωγῆς, ἥτις προβαίνει πάντοτε με-
τὰ περισκέψεως καὶ ἀναπτύσσει τὴν
διάνοιαν, οὐχὶ δι' ἀποτόμων καὶ βιαί-
ων προσπαθειῶν, ἀλλὰ διὰ μεμετρη-
μένων οὕτως εἰπεῖν καὶ ἀναπειθήσεων
ὠθησεων. Εἰς πᾶν εἶδος διδασκαλίας
πρέπει ν' ἀκολουθῇ ἀπαρεγκλιτῶς ὁ
διδάσκων τοὺς νόμους τῆς βαθμιαίας
τῶν διανοητικῶν δυνάμεων πρόδοξος.
Διὰ τῆς τοιαύτης οὐστηρᾶς ἀναλογί-
ας καὶ συγκρίσεως τῶν διαφόρων με-
θόδων πρὸς τὰ τῆς διδασκαλίας ἀντι-
κείμενα, διὰ τῆς ἀδιαιλέτου προσο-
χῆς τοῦ εἰς τὴν φυσικῶς ἐκτελουμέ-
νην μεταβολὴν ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων
καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ μαθητοῦ, ὁ δι-
δάσκων εἰς εὐέρεστον δύναται νὰ
καταλήξῃ σημείον, καὶ ἀφ' οὗ ν'
ἀποκομίσῃ τοὺς ἐκ τῆς διδασκαλίας
τοῦ καρπούς. Ἐξ αὐτῆς δὲ εἰς τῆς
τῶν μαθημάτων ἀρχῆς ἐπωφελοῦμε-

νος τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ψυχολογικῶν παρατηρήσεων, ὁφείλει νὰ ἐρίσῃ τὸν τρόπον δι' οὗ πρέπει περὶ τῶν διαφόρων διαδοχικῶς νὰ πραγματευθῇ ἐπιστημονικῶν ἀντικειμένων, περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν μεθόδων, ὡς καὶ περὶ τῆς ταξιθετήσεως τῶν ποικίλων παιδαγωγικῶν γνώσεων.

ὑποθέτετε ὅτι ἡ ψυχὴ εἶνε ὅλως παθητικὴ, μὴ ἔχουσα ἰδίαν ἐνεργητικότητα ἢ παραδέχεσθαι τοῦναντίον, ἔπει καὶ ἡ ἀλήθεια, ὅτι ὑπάρχει ἐν αὐτῇ αὐτόματόν τι ἐμφυτόν τις δύναμις, ἐφησυχάζουσα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως ἀρυπνιζομένη δὲ καὶ ἀναφαινομένη κατὰ μικρόν; Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἡ παιδαγωγία ἐστὶ ὁμοιομόρφως διδασκτική, τὰ δὲ μαθήματα ἀκατάπαυστα, διότι διὰ μόνου τοῦ διδασκάλου ὁφείλει ὁ μαθητὴς νὰ μάθῃ τὰ πάντα. Κατὰ τὴν δευτέραν ὅμως περίπτωσιν, ἡ παιδαγωγία δὲν περιορίζεται εἰς μόνην τὴν ἐφαρμογὴν καὶ τὰ μέσα τῆς διδασκαλίας, ἔχουσα συνεγούς αὐτὰς τὰς φυσικὰς δυνάμεις τοῦ παιδός, ὑποβοηθεῖ πολλάκις τὴν ἐκδήλωσιν τῶν καὶ τότε ὁ τῆς ἐνεργείας τῆς κύκλος δὲν ἔχει μεγάλην σπουδαιότητα. Ἀρκεῖ ἐνίοτε ὁ διδάσκαλος νὰ δώσῃ νόξιν καὶ ἀμέσως, ὡς ὑπὸ ἐλατηρίου ὠθουμένη, νίξ τις ἀναφαίνεται δυνάμεις. Πολλάκις ἀπεπειράθησαν νὰ παραβάλωσι τὴν παιδαγωγίαν πρὸς τὴν γλυπτικὴν, λέγοντες ὅτι ὁ παιδαγωγὸς ὅλοπόν ἔχει ὡς ὁ γλύπτης νὰ μορφώσῃ τὴν ψυχὴν συμφώνως μετ' ὠρισμένον τι πρότυπον κατὰ τὴν τοιαύτην ὅμως σύγκρισιν λησιμονοῦσιν ὅτι ἡ ψυχὴ δὲν εἶνε ἀδρανὴς τις ὕλη, κατεργαζομένη κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ ἀνεχομένη ἀτιμωρητὴ πάσας τὰς ἐπ' αὐτῆς ἐνεργείας τοῦ τεχνίτου· αὕτη μεγάλον πολλάκις φέρει ἀντιπερισπασμὸν εἰς τὸν διδάσκοντα καὶ τὰς ἰδίας ἐαυτῆς ἐν τῇ ἐνεργείᾳ του παρεμβάλλουσα δυνάμεις. Ὁ παιδαγωγὸς ἔχει πάντοτε συνεγόν τὸ τέκνον τοῦ ὁποίου ἀναλαμβάνει τὴν μόρφωσιν, συνεγόν πολὺ λίαν πολυτίμοι καταγινόμενον παντὶ στένει νὰ ἐβάσῃ ἐξ ἰδίας ὁρμῆς εἰς τὸ σημειῶν εἰς τὸ ὁποῖον ὁδηγεῖται, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ὀχληρὲν, διότι δι' αὐτεδούλων κινημάτων, διὰ τῶν ιδιοτροποιῶν του παρεμποδίζει τὴν ἐργασίαν, ἀναγκαιτίζει τὴν πρόοδον καὶ ἀπειθαρχεῖ τὸν διδάσκαλον. Μία ἀλήθεια πρὸ πολλοῦ γνωστὴ καὶ ἐκ τῆς ὁρμῆς ἡ παιδαγωγία δὲν ἐξήγαγεν εἰς ὅλα τὰ δι' αὐτὴν ὠφέλιμα συμπεράσματα, εἶνε ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ δὲν περιορίζεται εἰς μόνην τὴν ἐρευναν ἐνὸς ἀντικειμένου, ἐνῶ ὁ κύκλος εὐρεῖς καὶ διαφόρους δύναται νὰ περιλάβῃ ταῦτοχρόνως ἐντυπώσεις. Τὸ ἐναιῶν τῆς συνεδήσεως δὲν ἀποκλείει τὴν τῆς ψυχῆς ταύτην ιδιότητα. Πολλάκις ἡ ἀνατροφή εἶνε ἀσκοπος, διότι δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὰς κλίσεις ἡμῶν, τὰς ἐρέξεις ἡμῶν, διότι κεντὰ ἀ-

ποκλειστικῶς μίαν καὶ μόνην ψυχικὴν χορδὴν. Μέχρις ἐσχάτων ἐπαίνοντο ὡς διαγραφεῖσιν ἐν τῇ τῶν τέκνων ἀνατροφῇ ἡ εὐχισθησία καὶ ἡ βούλησις, εἰς μόνην δὲ τὴν διάνοιαν ἐδίδοτο ἡ μεγαλύτερα προσοχὴ, καὶ εἰς τὰ σημερινὰ ἐτι σχολεῖα ἡ τῶν αἰσθημάτων καλλιέργεια εἶνε ἀνεπαρκὴς καὶ ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις ἀπορριφθεῖσιν ὅλην σχεδὸν τὴν προσοχὴν τῶν διδασκάλων. Τὸ ἰδεώδες ὅμως καὶ τὸ τέλειον τῆς ἀνατροφῆς δεῖν νὰ ἐπιδιώξωμεν ἐν τῇ ἀρμενικῇ καὶ πλὴν ῥεὶ καλλιέργειᾳ ἀπάντων τῶν τῆς ψυχῆς ἰδιοτήτων.

Ἐὰν θελήσωμεν νὰ ἐξετάσωμεν τὸν ἄνθρωπον, θέλωμεν ἀνακαλύψῃ ἐν αὐτῷ χαρακτηριστικὰς τινὰς τοὺς ὁποίους δὲν πρέπει πρῶτον νὰ παραμελήσῃ ὁ παιδαγωγός. Ἐπειδὴ ἀριδῆλως κατεδείχθη σήμερον ὅτι ἕκαστος ἡμῶν προκί- ζεται δι' ἐμφύτων καὶ κληρονομικῶν οὕτως εἰπεῖν τάσεων, δὲν πρέπει νὰ ἀναγκάζωμεν τὸν μαθητὴν νὰ περιορι- σθῇ κατὰ τὴν ἐρέξιν ἡμῶν καὶ τυχαί- ὡς εἰς τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον εἶδος σπου- δῆς, πρὶν ἢ συμβουλευθῶμεν τὰς κλί- σεις αὐτοῦ, πρὶν ἢ προσπαθῶμεν νὰ μαντεύσωμεν τὸν προορισμὸν αὐτοῦ. Πόσοι πραγματικῶς νείαι ἀπέτυχον οἰκτρῶς ἐν τῷ σταδίῳ τῶν, διότι οὐδεμία ἐδόθη προσοχὴ εἰς τὴν ἰδιοσυγ- κρασίαν τῶν, εἰς τὴν χαρακτηρίζουσαν αὐτοὺς φυσικὴν ὁρμὴν καὶ κλίσιν. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, εἰ καὶ προδιατεθειμένη εἰς εἶδος τι μελέ- τῆς, εἰ καὶ αὐτομάτως ὠθουμένη πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς, οὐχ ἥττον δὲν δύνα- ται ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὰς ἰδίας μόνον δυνάμεις. Ἐχει ἀνάγκην προτροπῆς, πα- ρακινήσεως. Ὁ παῖς ἀδυνατεῖ μόνος νὰ εὕρῃ τὴν προσήκουσαν αὐτῷ ἡθι- κὴν τροφήν, ὅπως ἀδυνατεῖ νὰ προμη- θευθῇ καὶ τὰς διὰ τὸν στόμαχόν του ἀναγκαζούσας θρεπτικὰς οὐσίας. Δὲν γνωρίζει νὰ δώσῃ εἰς τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ὁφείλει νὰ μάθῃ, τὴν καταλ- ληλον διὰ τὴν πλήρη ἀφομοίωσιν τῶν προπαρασκευῆν. Ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ὁ διδάσκαλος πρέπει νὰ τὸν βοη- θῇ, νὰ περιγράψῃ ἀκριβῶς ἐνώπιόν του, οὐ μόνον τὰ φαινόμενα, τὰ ὁποῖα δὲν καταλαμβάνει, ὡς καὶ τὴν μετα- ξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσιν σχέσιν καὶ συν- ἀφειαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἡδὴ ἐγνώσμέ- νους γενικοὺς νόμους, εἰς οὓς ἀνατρέ- χων, νὰ δύνηται ὁ μαθητὴς νὰ ἐξη- γήσῃ ὅσα δι' ἰδίας παρατηρήσεως κα- τώρῃσιν νὰ ἀνακαλύψῃ. Διὰ τῆς ψυχολογίας μαθαίνομεν ἔτι ὅτι αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις πρὶν ἢ ὑπὸ τὴν τελείαν καὶ ὀριστικὴν αὐτῶν ἐκδηλωθῶσι μορ- φὴν, ὑπερβαίνονται ἀελεῖς καὶ ἀσχη- μάτιστοι ἐν τῇ προγενεστέρᾳ τοῦ ἀν- θρώπου ζωῇ. Εἰς τὸν παῖδα, ὡς καὶ εἰς τὸν ἄνδρα, οὐδὲν τὸ ὡς διὰ θαύμα- τος καὶ ἀπροδοκῆτως συμβαίνει. Ἐν τῇ δημιουργίᾳ, οὐδὲν τὸ ἀμέσως καὶ ἐν ἀκαρεῖ τελειοποιούμενον. Τοῦ ἀρτι- γεννήτου βρέφους τὴν ὄρασιν ἐνδυνα- μώνει ἡ φύσις βραβηλὸν καὶ διὰ μυσί-

ων προυλάξεων. Ἡ τῆς ἡθικῆς ἰδέα προετοιμάζεται καὶ ὑποβάλλεται εἰς αὐτὴν τὴν πρώτῃν διακρίσιν, τὴν ὁ- ποίαν καμ. εἰς τὰς μεταξὺ τῶν μη- τρικῶν θωπεϊῶν καὶ ἐπιπλήξεων. Ἰαυ- τὸ τοῦτο γίνεται καὶ δι' ὅλας τὰς ἄλ- λας διανοητικὰς δυνάμεις. Παρόμοιαι λοιπὸν παρατηρήσεις καὶ σκέψεις δὲν δύναται σπουδαίως καὶ ἐριστικῶς νὰ ἐπιδράσωσιν ἐπὶ τῶν τῆς παιδαγωγίας μεθόδων; δι' αὐτῶν μαθαίνομεν ὅτι πρέπει ν' ἀρχίσωμεν τὴν τοῦ παιδὸς ἀγωγὴν λίαν πρωίμως ὅπως ἐπιβί- πωμεν τὴν ἀνεπισδῆτως ἐργαζομένην φύσιν, ἥ-τις ἐξ ἐνὸς μί-κρου κατ' ἀρχὰς ὥρου, σχηματίζει μετ' οὐ πολὺ ἕνα μικρὸν ἄνθρωπον.

(Ἔπεται.)

Ἐκ τῆς «ΣΑΜΟΥ»

ΟΙ ΤΑΡΑΧΟΠΟΙΟΙ

Μετὰ λύπης παρατηροῦμεν σχεδὸν μὲν πάντοτε, ἀλλὰ ταῖς ἡμέρας ταύ- ταις ἰδίᾳ, ὅτι αἰτομά τινα τῆς κατω- τέρας κοινωνικῆς τάξεως, ἀνήκοντα εἰς τὸ ὀθωμανικὸν στοιχεῖον τῆς πό- λεως, ἐξετρίχυνθησαν ἐπὶ τόσσον, ὥστε νὰ δικαιούται πᾶς τις νὰ φρο- νῇ, ὅτι ἐξέλιπε πλέον ὀλοτελῶς ἡ δη- μοσία τάξις καὶ ἀσφάλεια. Ἀλλ' ὅτι εἶνε μάλλον λυπηρὴν, εἶνε ἡ ἐπισείκη, μεθ' ἧς καὶ ἀρχαὶ φέρονται πρὸς τοὺς ταραχοποιούς τούτους καὶ μαχαίρο- θνάλτας. ἐνῶ μέτρα αὐστηρότερα ἔ- πρεπε νὰ τίθηται ἐν χρήσει κατ' αὐ- τῶν, πρὸς ἡσυχίαν τῶν φιλησυχῶν πολιτῶν. Πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ἀνωτέ- ρω ἀναφέρουμεν τὰ ἐξῆς: Τὴν παρελ- θούσαν κυριακὴν δύο ἐξ αὐτῶν εἰσελ- θόντες εἰς τὴν καλητέραν καρφε- νείων τῆς πόλεως ἐξήλθον αὐθαδῶς μεθυστικά ποτά, ἐμπήξαντες δὲ μά- χαιραν ἐπὶ τραπέζιου ἐξεστόμιζον, βα- ναύτους ὕδρεις κατὰ τῶν ὑπηρετῶν. Μόλις ἐμπανισθείσης τῆς ἀστυνομίας ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ἀλλ' εἰτα συν- ελήφθησαν καὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν δικαιοσύνην. Παραπλήσιόν τι συνέβη καὶ τὴν νύκτα τῆς τετάρτης ὑπ' ἀτό- μου τοῦ αὐτοῦ φράματες, ἐπίσης δὲ ὀθωμανοῦ. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἔδει νὰ ὑποστῶσι δικαίως παραδειγματικὴν τιμωρίαν καὶ διὰ προστίμου καὶ διὰ φυλακίσεως, λαμβανόμενου μάλιστα ὑπ' ὄψιν, ὅτι δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορά, ἀλλ' ἴσως ἡ εἰκοστὴ, κατ' ἣν διὰ τοιαῦτα βρέα πλημμελήματα πα- ρουσιάζονται πρὸ τοῦ δικαστηρίου.

Καὶ ὅμως εἴτε ἐνεκα πλημμελοῦς καταγγελίας, εἴτε διὰ λόγους, οὓς δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν, εἰ μὲν πρῶτοι δύο τῇ ἐπιούσαν ἀρήθησαν ἐλευθέροι, εἰ δ' ἄλλος κατεδικάσθη εἰς πρόστιμον 10 μό-ων σελλινίων.

Παραβάλλοντες τὴν τιμωρίαν ταύ- την πρὸς καταδίκην, ἣν ὑπέστη πρό- τινων ἐδδομαδῶν ἐργατικὸς καὶ ἀγα- θὸς πολίτης, ὅστις ὑπέπεσεν εἰς ἐλα- φρότερον σφάλμα, τῆς μέθης, εὐρίσκο- μεν ὅτι εἰς ἀμπατέρας τὰς περιστάσεις

δὲν ἀπομνησθῇ δικαιοσύνη, ἐνε- νεται τῆς πλημμελοῦς κατα-

ἐκ μέρους τῆς ἀστυνομίας. Οἱ ἄνθρωποι, οὓς σήμερον δι- καταγγελλομεν εἶνε κατ' ἡμέ- ραν βραδείας πεινῆς, καθότι ἀπὸ ἐν- οί πρωτεύοντες ἐν τῇ πόλει ποιεῖ εἶνε ἐξ ἐλείνων, οἷον καί τοι ἕκαμον ἀνάστατον ἐν τῶν πρὸ ἡμῶν εὐπρεπῶν καρ- πύσαντες τὴν θρησκείαν τῶν ἁ- νῶν, θρασύσαντες δὲ καθίσματα πειζα καὶ πᾶν τὸ προστυγρό. Ε- κείνοι, οἵτινες παρενοχλοῦσι πλε- ὄσους οἰκογενεάρχας πανταίως καὶ κατόχους οἰκοπευματοπα- νύκτωρ δὲ καὶ μεθ' ἡμέραν ἐλ- παρὰ τῶν πολιτῶν σελλινία τι- νει κα, ἐπιτυχάνοντες τοῦ τῶν δειλοτέρων.

Ἐπ' αὐτῶν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀρυπνῶν τὴν προσοχὴν τῆς ἡ- νομίας, ὅπως πλέον τεθῇ φραγ- ὅσα πράττουσιν οἱ παραβάται τοῦ νόμου τῆς δημοσίας τάξεως ἀτραλείας.

Ὁ ἐπίτις τῆς παιδείας αἰε- τας κ. Σπένσερ πληροφορεῖ δι- ἔερως τῶν κατωτέρω δημοσιευ- ἐγκυκλίων του τοὺς ἐπιθυμοῦν- τὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος πηρητήσωσιν ὡς διδάσκαλοι γίνωσιν ἐξετάσεις, εἰς ἃς ὁρε- νὰ παρουσιασθῶσιν, ἵνα ἀπαι- πιστοποιητικὰ, ἐὰν φανώσιν ἰκαν- ποροῦμεν τῇ ἀληθείᾳ, διότι αὐτοὶ ὁ κ. Σπένσερ διώρισεν ἐξεταστικ- πιτροπὴν καὶ διέταξε νὰ γίνωσιν τάσεις τῶν δημοδιδασκάλων, οὐδεμίαν ἄλλως ὑποχρεώσιν νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς αὐτὰς καὶ φουδιασμένοι ἦδη διὰ τῶν ἀναγ- πιστοποιητικῶν καὶ οὐδενὸς νέου πιδάλλοντος τοῦτο.

Γραφεῖον Παιδείας

Τῇ Σεπτεμβρίου

Πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπείρας τοῦ

Δημοτικῶν Σχολείων.

Κύριε,

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἐροῦν Τύπον Συμφωνητικῶν, ὅπερ, ὡς ἐλπί- σᾶς βοηθήσῃ εἰς συλλογὴν τῶν πρὸς συ- τοῦ σχολείου σας ἐπιτοκίων συνεστρε- θὰ θέσῃ ὑμᾶς εἰς θέσιν νὰ πληρώνηται τὸν μισθὸν τοῦ διδασκάλου.

Ὡς θὰ ἐννοήσητε, τὸ Συμφωνητικὸν ἀρροφὴ τὴν χρηματικὴν πληρωμὴν μόνον θὰ γείνη εἰς τὸν διδασκαλὸν ἐκ μέρους τοῦ. Ἐν, πλὴν τῆς χρηματικῆς ταύ- ρωμῆς, ἀναλάβετε νὰ παρέχητε εἰς τὴν τροφὴν καὶ κατοικίαν, δέον νὰ κάμ- ταῦτα, χωριστὸν συμφωνητικὸν καὶ νὰ τήσῃτε αὐτὸ εἰς τοῦτο.

Ἐὰν μεταχειρισθῇτε τὸν Τύπον τοῦ συνήθιν τοῦ μετὰ τοῦ διδασκάλου συμ- κού σας, δεῖν νὰ λάβετε αὐτὸ μεθ' ὅμοι- σκόντων: ὑπογεγραμμένων (ἐν διπλοῦν) ὁπισθογράφῃσιν ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ῤισματός σας (ἢ τοῦ Ἐπόπου τῶν Σχ- δταν παρουσιασθῇτε ἐνώπιόν του διὰ στοποίησιν τοῦ διαρισμοῦ τοῦ διδασκα- διπλότυπον θὰ κατατεθῇ παρὰ τῷ Γραφ- Παιδείας.

